Jigal Krant

De kosjere hamvraag
Domaine du Castel

Antarctica staat op barsten, las ik in de krant. Door de opwarming van de aarde dreigt een stuk ijs ter grote van Noord- en Zuid-Holland ten onder te gaan in zee. Dat is slecht nieuws voor ijsberen en pinguïns, maar vergis u niet, waarschuwden de deskundigen van dienst, op iets langere termijn krijgen we er allemaal mee te maken. De duinen en dijken zullen het begeven en een stuk land ter grootte van Noord- en Zuid-Holland; Noord- en Zuid-Holland, zal van de kaart verdwijnen. Dat was nog maar de prelude van de naderende apocalyps, maar ik legde het onheilsartikel terzijde. Wegkijken is in dit soort gevallen het beste wat je kan doen. Ik probeerde aan iets vrolijks te denken. De lente. Met een beetje mazzel valt rokjesdag dit jaar eind februari.

De klimaatveranderingen zijn uitstekend nieuws voor Nederlandse wijnboeren. In ons land is het nog net te fris voor deugdelijke wijnteelt. Er zijn wel enthousiastelingen die het proberen, zich behelpend met genetisch gemodificeerde druiven als johanniter en solaris, maar het gekunstelde sap dat het oplevert is doorgaans weinig beter dan een doorsnee kidoesjwijn. Toch groeien de edele druiven van de meest bezongen wijn ter wereld hemelsbreed op nog geen 200 kilometer afstand van Zuid-Limburg. Tegen de tijd dat de hoofdstedelijke wijnkelders onderlopen liggen daar uitstekende champagnes uit Schin op Geul.

> Het is op dit moment al een klein wonder dat de gestaag groeiende wijnindustrie in Israël een aantal uitstekende wijnen produceert

In de traditionele wijnregio's zijn de stijgende temperaturen een immens probleem. De inheemse druivenrassen zijn geknipt voor het lokale klimaat. In de Bourgogne zullen ze op den duur aan de slag moeten met druivenvariëteiten uit de Provence en in de Provence doen de wijnboeren er verstandig aan zich te laten omscholen tot bananenkwekers. Om over Israël nog maar te zwijgen.

Het is op dit moment al een klein wonder dat de gestaag groeiende wijnindustrie in Israël een aantal uitstekende wijnen produceert. Het land ligt ruim 400 kilometer ten zuiden van de zuidelijkste Europese wijngaarden en dus is wijnmaken er vechten tegen de bierkaai. Overrijpe druiven met een overdaad aan suikers liggen op de loer, waardoor veel Israëlische wijnen gebukt gaan onder te veel alcohol en te weinig zuren. De kwaliteitswijnhuizen zoeken het daarom hogerop. Ik bezocht afgelopen jaar een wijngaard op een kilometer hoogte, gelegen in de krater van een vulkaan in ruste. Het was er tien graden koeler dan in het nabijgelegen Tiberias.

Je zou verwachten dat Israëlische wijnboeren hun heil zoeken in druivenrassen als nero d'avola en castelão, variëteiten die opgewassen zijn tegen de verzengende hitte van Sicilië en de Algarve. Maar vreemd genoeg zweren ze in Israël bij bordeaux- en bourgognedruiven. Dat is de schuld van Baron Edmond de Rothschild, een filantroop die anderhalve eeuw geleden eigenhandig de Israëlische wijnindustrie stichtte. De baron, eigenaar van het chique wijnhuis Chateau Lafite, nam stekjes mee uit de eigen achtertuin en nog altijd zijn carbernet sauvignon, merlot, chardonnay en sauvignon blanc de primaire druiven in Israël.

Hoezeer de Israëlische wijnbouw op Franse leest geschoeid is, blijkt uit het hilarische etiket van een van Israëls meest gevierde wijnen. 'Domaine du Castel - Grand Vin' staat er boven een typisch Frans tafereeltje, geschetst in de huisstijl van chateaus uit de Haut-Médoc. Castel komt uit Ramat Raziel, halverwege Jeruzalem en Beet Sjemesj, maar hier heet het 'Haute Judée'. 'Mis en bouteille au domaine' staat eronder. Een garantie voor authenticiteit. Ahum.

Edoch. Hoe ze het doen is me een raadsel, maar de wijnen van Castel zijn van wereldklasse. Sinds kort zijn ze te koop bij de Joodse kleingrutter Mouwes. Dat kost een lieve duit, maar dan heb je ook wat. Geniet ervan, zolang het nog kan.

Tamarah Benima

Iedereen

> In één klap was duidelijk geworden hoe kwetsbaar onze bewakers zijn

Draag je wel een kogelvrij vest?" De bewaker bij de sjoel van de LJG Amsterdam reageerde nogal nukkig toen ik hem deze retorische vraag stelde, kort na 'Parijs'. De moordenaars die voor de redactie van *Charlie Hebdo* kwamen, hadden namelijk ook de politieagent (moslim) die het pand bewaakte met een gericht schot in het hoofd afgemaakt, voordat zij aan hun *killing spree* begonnen. Zo raar was die vraag, ingegeven uit bezorgdheid, dus niet. In één klap was duidelijk geworden hoe kwetsbaar onze bewakers zijn. Alleen al daarom verdienen ze eerder een lintje dan afgezwaaide politici of gepensioneerde bankdirecteuren.

Droeg Dan Uzan een kogelvrij vest? Ik heb het hem vorige maand niet gevraagd. Hij bewaakte het synagogecomplex waar een symposium van de Memorial Foundation for Jewish Culture werd gehouden. We wisselden een paar woorden van begroeting uit. Een beer van een vent. Aardig. Vriendelijk. Een kogelvrij vest zou hem niet hebben geholpen. Hij werd in zijn hoofd geschoten. Wat nog knap moeilijk is. Dus het moet een geoefende schutter zijn geweest. En natuurlijk moet hij hulp hebben gehad. Het kán niet het werk van een eenling zijn geweest. Het synagogecomplex is niet zo makkelijk te vinden. Dat weet ik uit ervaring. Als je niet goed oplet, loop je er zo voorbij.

Het is niet te vatten dat Dan is vermoord. Het is niet te vatten hoe het moet zijn voor Andrea, zijn zuster, die het symposium mede organiseerde. Een leuke, vrolijke, intelligente vrouw. Het is niet te vatten hoe het moet zijn voor allen die hem kenden. De jonge Joodse leiders – vooral uit Oost-Europa – voor wie het symposium was bedoeld, waren allen vastbesloten in Europa te blijven. Hoezo vertrekken naar Israël? Ze vonden bijna unaniem de oproep van Netanyahu om op alia te komen, misplaatst. Omdat, zeiden zij, Netanyahu en de andere Israëlische politici uitgaan van een volkomen verdraaid beeld van het Joodse leven in Europa.

De talentvolle en actieve Joodse jonge volwassenen – van 22 tot 40 – waren echt niet naïef. Ja, wat er speelt in Europa is angstwekkend, maar niet alleen voor de Joden. Iedereen is doelwit, in Europa en daarbuiten: christenen, homo's, andersgelovigen, vrouwen, Amerikanen, zwarten, meisjes. Moge de nagedachtenis van Dan Uzan tot zegen zijn.

7519_hamvraag.indd 1 18-02-15 15:53